

OBSAH

<i>Předmluva</i>	5
<i>Úvodem</i>	7
<i>K obsahu této knihy.</i>	11

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

Jazyk jako prostředek dorozumívání.	13
Hlásky a fonémy	14
Dva typy zvukových jednotek	15
Dynamika a rytmus	16
Melodie	20
Samohlásky	25
Souhlásky	35
Fonetické procesy	44
Správná výslovnost (ortoepie)	45
Fonetický přepis (transkribce)	47

PÍSMO A PRAVOPIS

Dvojznačná písmena	49
Pravopis	51
Některá pravidla pravopisu	52
Přepis slov z ruštiny do češtiny (transliterace)	56
Přepis slov z češtiny do ruštiny	59

TVAROSLOVÍ

Stavba slova	64
Způsoby tvoření slov	69
Druhy slov.	70

SLOVESA

Slovesný vid	73
Slovesa dokonavá a nedokonavá	73
Tvoření vidových dvojic	74
Slovesa vidově obojetná a slovesa jednovidová	77
Vid a soustava časování	77
Způsob slovesného děje	78
Rod slovesný	79
Nevlastní vyjadřování trpného rodu	81
Slovesa zvrtná	82
Česká slovesa se zvrtným „si“	83
Slovesa pouze zvrtná	83
Slovesný způsob	84
Čas, osoba a číslo	86
Soustava slovesných tvarů	87
Tvary oznamovacího způsobu	88
Přítomné tvary	88
Minulé tvary	89
Budoucí tvary	90
Tvary podmiňovacího způsobu	90
Tvary rozkazovacího způsobu	91
Přechodníky	93
Přechodník přítomný	94
Přechodník minulý	95
Přídavná jména slovesná	95
Přídavná jména slovesná činná	96
Přídavná jména slovesná trpná	97
Infinitiv	99
Přehled slovesných tvarů	100
Změna kmenové souhlásky	100
Produktivní přípony slovesné	103
Třídění sloves	104
Časování I	106
Časování II	122
Nepravidelná slovesa	126

Přízvuk slovesa	127
Přízvuk tvarů přítomných	128
Přízvuk přechodníků, přídavných jmen slovesných a příděstí	131
Přízvuk minulého času	132

PODSTATNÁ JMÉNA

Rod podstatných jmen	135
Podstatná jména životná a neživotná	137
Číslo podstatných jmen	138
Význam a užití pádů	138
Tvoření podstatných jmen	140
Skloňování podstatných jmen	143
Přehled vzorů a typů podstatných jmen	144
Skloňování mužské	146
Skloňování ženské	153
Skloňování střední	158
Přízvuk podstatných jmen	162
Skloňování jmen osobních a místních	165

PŘÍDAVNÁ JMÉNA

Pád, číslo a rod přídavných jmen	167
Tvoření přídavných jmen	168
Skloňování přídavných jmen	170
Přehled vzorů	170
Jmenné tvary přídavných jmen	176
Přízvuk přídavných jmen	177
Stupňování přídavných jmen a příslovčí	179
Jednoduché tvary druhého stupně	180
Předmět a míra srovnání	181
Jednoduché tvary třetího stupně	184
Tvary typu младший	184
Přídavná jména zpodstatnělá	187

PŘÍSLOVCE

Tvoření příslovčí	189
-----------------------------	-----

ČÍSLOVKY

Přehled číslovek základních a řadových	191
Číslovky základní	193
Číslovky hromadné	198
Číslovky řadové	200
Číslovky neurčité	201

ZÁJMENA

Zájmena podle významu	202
Skloňování zájmen	205

PŘEDLOŽKY

Významy a užívání některých předložek	210
---	-----

SPOJKY

Spojky souřadící a podřadící	216
--	-----

ČÁSTICE

217

CITOSLOVCE

223

SKLADBA

Druhy vět	225
Věty oznamovací	226
Záporné věty. Genitivní předmět v záporných větách	227
Věty tázací	229
Věty žádací	233
Věty zvolací	234
Mluvnické členění věty	236

Bezředložková řízenost slovesná	237
Předložková řízenost slovesná	245
Řízenost přídavných jmen	250
Porovnání ruských větných dvojic s českými	252
Některé zvláštnosti ve větném členění	253
Základní členy větné	255
Vyjádření podmětu	255
Vyjádření podmětu osobním zájmenem	256
Vyjádření přísudku	258
Přísudek slovesný	258
Užívání slovesa <i>есть</i>	259
Užívání slovesa <i>иметь</i>	260
Sloveso s infinitivem součástí přísudku	260
Opisné vyjadřování slovesného přísudku	261
Ruské ekvivalenty českých sloves <i>musit, nemusit, mít,</i> <i>немít, смёт, несмёт</i>	262
Shoda slovesného přísudku s podměttem	267
Přísudek jmenný	269
Rozvíjející členy větné	272
Předmět	272
Předmět v infinitivu	272
Přívlastek	275
Shodný přívlastek	275
Neshodný přívlastek	276
Přístavek	278
Doplňk	279
Příslovečné určení	281
Pády předložkové	281
Vazby přechodníkové	284
Věty jednočlenné	287
Věty se všeobecným podměttem	287
Neosobní věty	289
Některé rozdíly mezi slovosledem ruským a čes- kým	294
Souvětí souřadné	295
Souvětí podřadné	299
Věty podměttné	300
Věty předměttné	300

Věty přívlastkové. Záměna přívlastkové věty vazbou s přídavným jménem slovesným	304
Věty příslovečné	303
místní	303
časové	303
způsobové	307
účinkové	307
příčinné	308
účelové	309
podmínkové	310
přípustkové	311

CVIČENÍ

Zvuková stránka jazyka a písmo	313
Přízvuk	313
Melodie	314
Samohlásky a souhlásky	315
Písmo	316
Cvičení z tvarosloví	317
Stavba slova	317
Slovesný vid	318
Slovesný rod	320
Zvratná slovesa	321
Přítomný čas	322
Minulý čas	323
Budoucí čas	323
Podmiňovací způsob	324
Rozkazovací způsob	324
Infinitiv	326
Přechodníky	326
Přídavná jména slovesná	326
Rod podstatných jmen	327
Tvoření podstatných jmen	328
Skloňování podstatných jmen	328
Skloňování jmen osobních a místních; nesklonná pod- statná jména	332

Tvoření přídavných jmen	332
Skloňování přídavných jmen	333
Stupňování přídavných jmen a příslovci	334
Príslovce.	335
Číslovky	336
Zájmena	337
Předložky	339
Cvičení ze skladby	
Věty tázací a zvolací	339
Věty záporné	340
Řízenost; předložkové vazby	340
Vyjadřování přísudku	342
Rozvíjející členy větné	344
Jednočlenné věty	346
Souvětí	348